

**Տ. ԶԱՔԱՐԻԱ ՍԱՅՐԱԳՈՒՅՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԲԱՂՈՒՄՅԱՆԻ ՔԱՐԱԶԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ ԵՐԵԽԱՆԻ Ս. ԱՆՆԱ ԵԿԵՂԵՑՈՒՄ**

(4 դեկտեմբերի 2022 թ.)

Յանուն Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն:

«Այլ թէ ո՛չ ապաշխարիցե՛ք՝ ամենեւեան
նոյնպէս կորնչիքիք»

(Ղուկ. ԺԳ. 5):

Ս. Աննա եկեղեցու սիրելի՛ հավատացյալներ,

Ամեն Ս. Պատարագի ժամանակ Աստված կրկին խոսում է մեզ հետ՝ հորդորելով թողնել նախկին ընթացքն ու նորն ապրել Քրիստոսով, դառնալ «միասիրտ եւ միաշունչ» Վաղ Եկեղեցու հավատացյալների նման՝ զորացնելով Իր խորհրդական մարմինը՝ Եկեղեցին: Ինչպես յուրաքանչյուր կիրակի՝ Տիրոջ օրը, այսօր էլ եկել ենք աղոթաբույր այս եկեղեցին՝ Աստծու հետ հաղորդակցվելու, Նրա հետ զրուցելու, Աստծու խոսքով զորանալու եւ մեզ չզրկելու կենդանարար Ս. Հաղորդությունից: Բայց միեւնույն ժամանակ շատ կարեւոր է, որ ուշադրութեամբ լսենք Ս. Ավետարանը, հաղորդակից դառնանք օրվա խորհրդին եւ մեր տները վերադառնանք առավել զորացած եւ նոր դրական լիցքերով՝ ավետարանական թեկուզ մեկ պատգամ կամ արտահայտություն մտապահելով եւ կյանքում իրագործելով:

Ս. Ղուկաս ավետարանիչը պատմում է, որ Հիսուս քարոզչության ժամանակ Երուսաղեմից երկու լուր է ստանում: Մի խումբ գալիլիացիներ տաճար էին գնացել զոհ մատուցելու համար, որը խռովության պատճառ էր դարձել: Նույն այդ ժամանակ Պիղատոսի զինվորների եւ այս գալիլիացիների միջեւ կռիվ էր բռնկվել, երկուստեք զենք էին գործածել, եւ զոհաբերության ժամանակ գալիլիացիների արյունը խառնվել էր զոհի արյանը: Մյուս դեպքն առավել պատահականության արդյունք էր: Սիլո-

վամի աշտարակը փլվել էր, եւ տասնութ երուսաղեմցի մնացել էր փլատակների տակ եւ մահացել: Բնականաբար, մարդիկ քննարկում էին այս երկու միջադեպերը, եւ դրանք համարում Աստծու պատիժ: Բայց բոլորին հետաքրքրում էր, թե ինչ է այս դեպքերի մասին մտածում հենց Հիսուս: Տերն ամենեւին չի բացառում Աստծու բարկության հանգամանքը, քանզի չէին օգտվել իրենց շնորհված ժամանակից, բայց նաեւ հորդորում է տեղի ունեցածը դիտարկել ավելի լայն համապատկերում: Չէ՞ որ, բացի նշված գալիլիացիներից եւ երուսաղեմցիներից, էլի մեղավորներ կային նույն այդ ժամանակ, որոնց ապաշխարությանն ու դարձի գալուն էր սպասում Աստված: Ուստի Տերը երկու դեպքի համար էլ զգուշացնում է բոլորին. «Եթե չապաշխարեք, ապա ամենքդ էլ նույնպես կկորչեք» (Ղուկ. ԺԳ. 5):

Ապաշխարության կամ ապաշխարելու Տիրոջ հրավերն ուղղված է մեզանից յուրաքանչյուրին, քանի դեռ ապրում ենք այս աշխարհում եւ մտեղեն մարմնում: Սթափեցնող նույն այս կոչով էին մարդկանց դիմում Ս. Հովհաննես Մկրտիչը, Հիսուս եւ Նրա առաքյալները: Ուրեմն սա եւս մեկ անգամ շեշտում է ապաշխարության կարեւորությունը մեր կյանքում: Եթե Ս. Մկրտությունը Եկեղեցուն անդամակցելու եւ քրիստոնյա դառնալու խորհուրդն է, ապաշխարությունը հոգեւոր ճանապարհորդության սկիզբն է, որն առաջնորդում է մեզ այս կյանքում դեպի Աստված: Այն մտքի եւ սրտի փոփոխությունն է՝ Քրիստոսով նոր մարդ դառնալու եւ վկայելու արարչաստեղծ պատկերի ու նմանության մասին: Իրականում քրիստոնյաներիս կյանքն ապաշխարության անվերջանալի շրջան է, երբ հաստատակամությամբ եւ համոզումով ցանկանում ենք ազատվել մեղքերից եւ մոտենալ Աստծուն: Ուստի ապաշխարել նշանակում է ոչ թե տխրությամբ եւ ափսոսանքով հետ նայել, այլ հույսով լցված՝ դեպի առաջ, ոչ թե հուսահատվել մեղքերի բազմությունից, այլ զղջալ ամեն գործած մեղքի համար՝ ապավինելով Աստծու ողորմությանն ու անբավ սիրուն: Երբ այս գիտակցությամբ ենք շարժվում, Աստված էլ տալիս է համապատասխան ուժն ու համբերությունը՝ դիմագրավելու մեղքերին, կյանքի բազում փորձություններին ու մարտահրավերներին: Բայց շատ կարեւոր է, սիրելի՛ քրիստոնյա եղբայրներ եւ քույրեր, գիտակցաբար մեկ օր սկսել ապաշխարության շրջանը, պարզապես նման որոշում ընդունել եւ արթնանալ մեղքի թմբիրից ու փոխել կյանքի ընթացքը: «Վարք հարանց»-ում այս մասին հետաքրքիր մի պատմություն կա, որում նկարագրվում է ժամանակի սրբակենցաղ եւ սիրելի մարդկանցից՝ Աբբա Սի-

սոյի մահը: Եղբայրները հավաքվել էին նրա մահճի մոտ՝ քաջ գիտակցելով, որ իրենց ուսուցչի կյանքի վերջին վայրկյաններն էին: Դժվար էր համակերպվել հարազատի կորստին, որն իրենց համար ճշմարիտ քրիստոնյայի օրինակ էր: Եւ հանկարծ նրանք նկատեցին, որ Աբբա Սիսոյի շուրթերը շարժվում են, ասես նա խոսում էր ինչ-որ մեկի հետ: Ուստի եղբայրներից մեկը հարցրեց. «Հայր, ում հետ ես խոսում»: Ծերը պատասխանեց. «Հրեշտակները եկել են ինձ տանելու, իսկ ես նրանցից մի փոքր ավելի ժամանակ եմ խնդրում ապաշխարելու համար»: Աշակերտները զարմացած ասացին. «Դու դրա կարիքը չունես»: Իսկ Աբբա Սիսոն պատասխանեց. «Իրականում վստահ չեմ, թե արդյո՞ք սկսել եմ անգամ ապաշխարելը»: Հոգեւոր հարուստ փորձառությանը հոգեւոր այս ծերի պատասխանը միեւնույն ժամանակ հարցադրում է մեզ՝ սկսել ենք ապաշխարելը, թե՞ սպասում ենք ինչ-որ հրաշքների:

Ապաշխարության հոգեւոր ճանապարհորդության առաջին հանգրվանը սրտանց զղջումն է, երբ գիտակցում ենք մեր գործած մեղքի ծանրությունը եւ իսկապես ցավ ապրում դրա համար: Սիրելիներ, առանց զղջման արցունքների՝ փրկություն չկա: Առանց սրտանց զղջման՝ հնարավոր չէ մոտենալ Աստծուն, քանզի մեղքը խոչընդոտ եւ պատնեշ է մարդ—Աստված հարաբերության համար: Համատարած անզղջությունը մեզ կտրել է իրականության զգացողությունից, ապրում ենք անհասկանալի ձեւով, ասես մեկ օր պատասխան չենք տալու մեր արածի եւ չարածի համար: Այս չապաշխարած վիճակը դրսևորվում է ինչպես անհատական, այնպես էլ հավաքական մակարդակներում: Ուշադիր նայենք այսօրվա մեր կյանքին, մեր երկրին եւ մարդկանց պահվածքին. զղջում չկա ընդհանրապես, մեղավորներ չկան. ի՞նչ է, բոլորս այդքան արդար ենք, կարո՞ղ է նույնիսկ հրեշտակների թեւեր ունենք: Այդ դեպքում այսքան խոտելի երեւույթները որտեղից են մեր մեջ՝ խաղամոլություն, պոռնկություն, սեռով պայմանավորված՝ արհեստական վիժումներ եւ այլն: Զարմանալի է, բայց ոչ ոք՝ պարզ շինականից մինչեւ երկրի ղեկավար, չի ընդունում, որ ինչ-որ տեղ կամ ինչ-որ բանում թերացել է, սխալներ է գործել, որոնց համար արժե ներողություն խնդրել եւ ապաշխարել: Մենք մեր մեղավորության պատճառը հիմնականում համարում ենք ուրիշներին, չենք տեսնում մեր սեփական սխալները, ուստի անիմաստ է խոսել նաեւ զղջալու մասին: Եւ այս իրավիճակում մեղավոր են բոլորը՝ նախկինները, ներկաները, աշխարհագրական գիրքը, հարեւանները, բարե-

կամները, բայց ոչ երբեք՝ ես: Այնինչ ապաշխարության սկիզբը մեզ զգուշացնում եւ հորդորում է հասկանալ, գիտակցել սեփական մեղքը, զղջալ դրա համար, խոստովանել եւ թողություն գտնել: Եթե մենք մեղավոր չենք եւ արդար ենք, ապա կարիք չունենք նաեւ Եկեղեցու, մեր հայացքն Աստծուն շրջելու: Սա էլ իր հերթին նշանակում է, որ բոլորս սրբեր ենք, բայց մի՞թե սա է ճշմարտությունը, որքան ենք շարունակելու ապրել ինքնախաբեությանմբ եւ անհմաստ ինքնաարդարացմամբ: Զէ՛ որ մենք հավատում ենք սրտերը, անգամ երիկամները քննող եւ մեզ շատ լավ ճանաչող Աստծուն, որ անհամբեր սպասում է մեր ապաշխարությանը, դարձի գալուն: Անկասկած, հենց գիտակցված ապաշխարությունն էլ մեզ կբերի նորանոր հաղթանակներ եւ ձեռքբերումներ ինչպես հոգեւոր, այնպես էլ հասարակական կյանքում: Բայց քանի դեռ մեղքերի մեջ ենք, չենք ցանկանում ապաշխարել եւ ազատվել դրանցից, նույնիսկ երբեմն չենք ցանկանում ընդունել մեր մեղավոր լինելը, չենք կարող հաղթել ո՛չ մեր եսին, ո՛չ էլ երեւցող եւ աներեւոյթ թշնամիներին:

Ապաշխարության խորհրդի մյուս փուլը խոստովանությունն է. «Նախ դու խոստովանիր անօրենություններդ, որ արդարացվես» (Ես. ԽԳ. 26): Խոստովանությունը մեղքերից ազատվելու լավագույն միջոցն է՝ այս կյանքում թողություն գտնելու, դրանք խոստովանելով քահանայական ձեռնադրություն եւ օծում ունեցող հոգեւորականի առաջ: Սա հոգեւոր սխրանք է, հաստատուն որոշում՝ այլեւս չկրկնելու խոստովանված մեղքերը՝ «ըստ մեր տկարության»: Խոստովանելիս չպետք է լինել շատախոս կամ դատարկաբան, այլ խոսել ըստ էության: Հայոց Եկեղեցում խոստովանության երկու ձեւ ունենք՝ ընդհանրական եւ անհատական: Ընդհանրականն ամենքդ էլ տեսնում եք, երբ Ս. Պատարագից առաջ կամ ընթացքում մեկը կարդում է զանազան մեղքերի մի շարան, ամեն պարբերությունից հետո բարձրաձայն ասում «Մեղայ՛ Աստուծոյ», իսկ հոգեւորականը պատասխանում է. «Թո՛ղ Աստված թողություն շնորհի»: Իսկ անհատական խոստովանության ժամանակ քրիստոնյան գնում է հոգեւորականի մոտ, խոստովանում իր գործած մեղքերը, որի վերջում մեղքերի թողություն է ստանում հոգեւորականից հատուկ բանաձեւի միջոցով: Անշուշտ, մարդկայնորեն անհատական խոստովանության գնալը դժվար է, բայց մենք մեր մեջ պետք է ուժ գտնենք եւ հատկապես ծանր մեղքերը քավենք անհատական խոստովանությամբ: Միշտ հիշեք, սիրելի՛ քրիստոնյաներ, որ կարող ենք թողություն ստանալ մեր մեղքերի համար

այնքան ժամանակ, քանի դեռ այս մարմնում ենք: Մահից հետո այլեւս ոչինչ չենք կարող անել: Ուրեմն՝ եկե՛ք օգտվենք Աստծու ընծեռած այս հնարավորությունից, որպեսզի վերջին դատաստանին պարզերես կանգնենք երկնավոր Դատավորի առաջ, մեր կյանքը փոքր-ինչ թեթեւացնենք եւ մերձենանք Աստծուն: Մի՛ սեւեռվեք այս դեպքում նաեւ հոգեւորականի անձի եւ կենցաղավարության վրա, քանզի Հիսուս նրանց է տվել մեղքերն արձակելու եւ կապելու իշխանությունը, այլ փնտրե՛ք իմաստությունը եւ շատ աղոթեք հոգեւոր ձեր հովիվների համար:

Եւ վերջապես Ապաշխարության խորհրդի վերջին արարը հատուցումն է, երբ քահանան իմաստությունամբ եւ իր հոգեւոր փորձառությանմբ համապատասխան դեղն է նշանակում խոստովանվողի համար, ժամանակ տալիս ինքնաանդրադարձի՝ վերջում թույլ տալով նաեւ ճաշակել Տիրոջ Մարմինն ու Արյունը: Հետեւե՛ք եւ պիտի տեսնեք, թե ինչպե՛ս է լուսավորվում, պայծառանում խոստովանվածի երեսը Ս. Հաղորդությունից հետո: Սա՛ է հաղթանակը մեղքի դեմ, երբ մեղքերից մաքրված՝ կարողանում ես առավել անմիջական շփվել Աստծու հետ: Այլ խոսքով՝ զղջմանը, խոստովանությանը եւ դրանց համար հատուցմանը հաջորդում է հաղթանակը: Աստված պարզապես ցանկանում է տեսնել մեր դարձի գալը, իրական զղջումն ու կյանքի փոփոխությունը:

Մշտապես հիշենք այսօր եկեղեցում ընթերցված Հիսուսի խոսքերը, ապաշխարությունը դարձնենք մեր կյանքի անբաժանելի եւ շարունակական գործողություն, ձգտենք սրբության, կատարելության, եւ այդ ժամանակ Աստված անպայման կլսի աղոթքի մեր ձայնը, կտեսնի փոխվելու մեր հաստատակամությունը եւ հաղթանակներ կշնորհի:

Թո՛ղ հարուցյալ Տերն ամենքիս պահի ու պահպանի խաղաղության եւ սիրո մեջ, այժմ, միշտ եւ հավիտյանս. ամեն:

